

Structuur NUZO Ouderen in NUZO II (goedgekeurd door NUZO Raad)

Korte geschiedenis van het NUZO I en II

In 2008 heeft het UMC Utrecht in het kader van het Nationaal Programma Ouderenzorg het initiatief genomen tot het opzetten en ontwikkelen van een regionaal netwerk ten behoeve van het verbeteren van de zorg voor (kwetsbare) ouderen, het Netwerk Utrecht Zorg voor Ouderen, of wel NUZO.

Het NPO werd door het rijk via ZonMw gefinancierd en heeft in vier jaar haar nut bewezen. Vanaf 2014 start een driejarig vervolg op het NPO dat is gericht op implementatie van de eerdere NPO resultaten.

Vanaf de start is het NUZO uitgegroeid tot een succesvol regionaal netwerk voor de ouderenzorg waarin 50 partners met elkaar ambities delen, nieuwe vormen van ouderenzorg ontwikkelen en implementatie daarvan realiseren.

De regio omvat de provincie Utrecht en aanpalende delen van de provincie Gelderland.

In de loop van 2012 en 2013 is NUZO I omgebouwd naar NUZO II en zetten partners gezamenlijk het netwerk voort door inzet van mensen en middelen. Daarnaast ondersteunen zeven van de partners het netwerk ook financieel. Andere partners dragen bij in natura.

Het UMC Utrecht vervult, op verzoek van de partners, hierbij een coördinerende rol om zo de consolidatie van het netwerk en haar activiteiten te borgen. Voorts is de organisatiestructuur ook aangepast aan de nieuwe situatie. (zie bijlage 1.). Het Netwerk Utrecht Zorg voor Ouderen kent de volgende gremia: de NUZO ouderen (doelgroep) naast de overige NUZO-partners, de Programmacommissie en de NUZO-raad.

In het werkplan NUZO II 2012-2016 is opgenomen dat de stem van de ouderen leidend blijft.

Hieronder volgt puntsgewijs de gewenste structuur om dit te borgen.

1. NUZO ouderen

1.1. de ouderendelegatie (OD) is verantwoordelijk voor inbreng van de doelgroep in de door het NUZO te ondernemen activiteiten; zij bestaat uit tenminste 7 personen en heeft een vertegenwoordiging in de Programmacommissie en de NUZO-raad

1.2. zij stelt daartoe een ouderenpanel (OP) in.

2. NUZO ouderendelegatie (OD)

2.1. Taken en werkwijze

2.1.1. faciliteren van het ouderenpanel (zie par.3)

2.1.1.1. vragen (doen) ophalen bij panel

2.1.1.2. vragen van partners c.s. 'vertalen' en (doen) voorleggen aan panel

2.1.1.3. terugkoppelen van uitkomsten

2.1.2. voorbereiden en afstemmen tbv vertegenwoordiging in Programmacommissie en NUZO –raad. Hiertoe wordt informatie uit het ouderenpanel en uit andere bronnen bijeengebracht en in samenhang besproken.

2.1.3. beoordelen NUZO-projecten en de best-practices en het monitoren van het verloop daarvan

- de OD draagt zelf vraagstellingen en/of projectvoorstellen aan, op basis van de wensen en prioriteiten van het Ouderenpanel (“halen” !, zie par. 3.3.3) en beoordeelt deze in samenhang met de voorstellen van partners
- de OD beoordeelt de voorstellen van partners vanuit zijn eigen criteria, eventueel na consultatie van het Ouderenpanel, in samenhang met zijn eigen voorstellen, en bezit daarbij het vetorecht.

2.1.4. (mede) verspreiden van resultaten

- het belang en de beschikbaarheid van de resultaten dient door de OD - minstens via het Ouderenpanel (zie par.3.4) onder de ouderen in de regio bekend te worden gemaakt (“brengen”!)

Dit kan door bijv. het direct informeren van het Ouderenpanel, via de kanalen van aangesloten NUZO partners, het organiseren van bijeenkomsten hetzij met een specifieke doelgroep, hetzij rond een bepaald thema, e.d.

2.1.5. vertegenwoordiging in Programmacommissie

- drie leden zijn lid van de NUZO Programmacommissie. in dit verband worden er persoonlijke koppelingen met de partners nader uitgewerkt. Voor hen kunnen ook vaste plaatsvervangers worden benoemd.

2.1.6. vertegenwoordiging in de NUZO-raad

- twee onafhankelijke leden op persoonlijke titel hebben zitting in de NUZO-raad waar zij de OD vertegenwoordigen.

2.1.7. de OD kan werkgroepen instellen.

2.2. Samenstelling OD

2.2.1. vertegenwoordigers van ouderenbonden, NOOM, Alzheimer Nederland, Platform Mantelzorg, cliëntenraden partners (zie ook bijlage 2 voor profiel)

2.2.2. ouderen op persoonlijke titel met kennis van dan wel ervaring met ontwikkelingen op het terrein van zorg en welzijn. Bij voorkeur ook met bekendheid met wonen en mobiliteit in ruime zin (zie ook bijlage 2 voor profiel)

NB enige regionale verdeling is wel wenselijk

2.2.3. twee onafhankelijke leden t.b.v. de vertegenwoordiging in de NUZO-raad;

2.2.4. onafhankelijke voorzitter

2.2.5. de zittingstermijn is drie jaar, leden zijn herbenoembaar; indien een lid door een organisatie is voorgedragen dan dient deze het betreffende lid voor herbenoeming voor te dragen

2.2.6. taken voorzitter OD (zie ook bijlage 2 voor profiel)
voorzitten van vergaderingen van OD
(doen) opstellen van agenda voor OD
voeren van overleg met NUZO- trekker resp. – coördinator.

2.3. Randvoorwaarden

2.3.1. inhoudelijke en administratieve ondersteuning door de NUZO coördinator en door het secretariaat is een absolute voorwaarde voor het functioneren van het OD. Voorts krijgt de OD de beschikking over vergaderfaciliteiten en een budget voor de OD zelf (o.m. voor tenminste reiskostenvergoeding en voor de door het OD te initiëren activiteiten, waarbij in een aantal gevallen mogelijk extern professionele ondersteuning zal moeten worden ingehuurd, zie par. 3.3.2 en 3.3.3).

2.3.2. de uitvoeringskosten van het NUZO Ouderenpanel, inclusief secretariële ondersteuning worden gefinancierd uit het door partners toegezegde budget van het NUZO.

3 . NUZO ouderenpanel (OP)

_Binnen het NUZO brengt de NUZO Ouderendelegatie het perspectief van de ouderen uit de NUZO regio in. Om ervoor te zorgen dat de ouderendelegatie gevoed wordt door ouderen uit de netwerkregio is het NUZO Ouderenpanel opgericht.

3.1. Doel

De NUZO Ouderendelegatie bevraagt het Ouderenpanel met als doel om:

3.1.1. inzicht te krijgen in de door hen als oudere of mantelzorger ervaren problemen en wensen inzake zorg, welzijn en wonen.

3.1.2. te toetsen of projectideeën die binnen NUZO ontwikkeld worden voldoende meerwaarde hebben voor ouderen in de netwerkregio.

3.1.3. De uitkomst van deze raadplegingen legitimeren en versterken de standpunten die de Ouderendelegatie inneemt in de besluitvorming binnen NUZO-verband .

3.2. Omvang en samenstelling

3.2.1. Om de standpunten van de ouderendelegatie voldoende te onderbouwen wordt er gestreefd naar een omvang van het panel van 150 deelnemers. Dit aantal deelnemers zal niet direct geworven zijn. De ouderendelegatie gaat uit van een groeimodel waarbij het panel in de komende tijd zal doorgroeien naar het gewenste aantal deelnemers.

3.2.2. Deelnemers

Het panel wordt gevormd door ouderen en mantelzorgers uit de NUZO regio.

De deelnemers zijn:

- ouder dan 60 jaar

- afkomstig uit de NUZO-regio
- divers in hun achtergrond (autochtoon/allochtoon, hetero/roze ouderen, hoge/ lage Sociaal Economische Status, zelfstandig wonend/woonachtig in een verpleeg- of verzorgingshuis)
- of zijn mantelzorger van de hierboven beschreven ouderen .

3.2.3. Werving

Panelleden worden geworven via ouderenbonden, cliëntenraden en ouderenraden in de regio, maar ook in persoonlijke benadering vanuit de Ouderendelegatie.

3.2.4. Bestandsbeheer

Het adressenbestand van de panelleden wordt door het secretariaat van de Ouderendelegatie beheerd.

3.3. Raadpleging van het panel

3.3.1. Met het oog op het doel (par.3.1.1 en 3.1.2) bevaart de Ouderendelegatie het Ouderenpanel 2-3 keer per jaar. Deze raadpleging wordt uitgevoerd door het secretariaat in opdracht van de Ouderendelegatie. De leden van het panel worden digitaal bevaart via e-mail of via een digitale enquêtetool. Voor ouderen waarvoor dit een te hoge drempel oplevert om mee te doen kan de enquête per post toegestuurd worden of telefonisch afgenomen worden.

3.3.2. Bij het opstellen van de vragen kan de Ouderendelegatie advies vragen aan deskundigen op het gebied van het opzetten en uitvoeren van enquêtes. Hiervoor zal eerst gekeken worden naar beschikbare deskundigheid binnen het netwerk (b.v. universiteit, hogeschool of binnen de ouderenbonden).

Ook kan de OD de raadpleging in bepaalde gevallen in zijn geheel uitbesteden.

3.3.3. De reacties op de enquêtes worden door het secretariaat - verzameld en geordend. De Ouderendelegatie ontvangt een rapportage op basis waarvan zij hun standpunten bepalen. Indien de antwoorden op een bevraging zeer gevarieerd zijn, dienen zij samengevat te worden in groepen of thema's, waarvan vervolgens de volgorde van belangrijkheid bepaald wordt. Ook hierbij kan de Ouderendelegatie advies vragen aan deskundigen.

3.3.4. De Ouderendelegatie trekt conclusies uit de verkregen gegevens, in het licht van ook anderszins verkregen informatie. Deze conclusies zijn leidraad voor de standpunten die de vertegenwoordiging van de Ouderendelegatie in de Programmacommissie inneemt.

3.3.5. De enquêtes worden anoniem verwerkt. Input van de panelleden is in de rapportages niet te herleiden naar personen.

3.4. Terugkoppeling

3.4.1. De panelleden worden op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen binnen het NUZO door :

- 1) toezending van de Nieuwsbrief

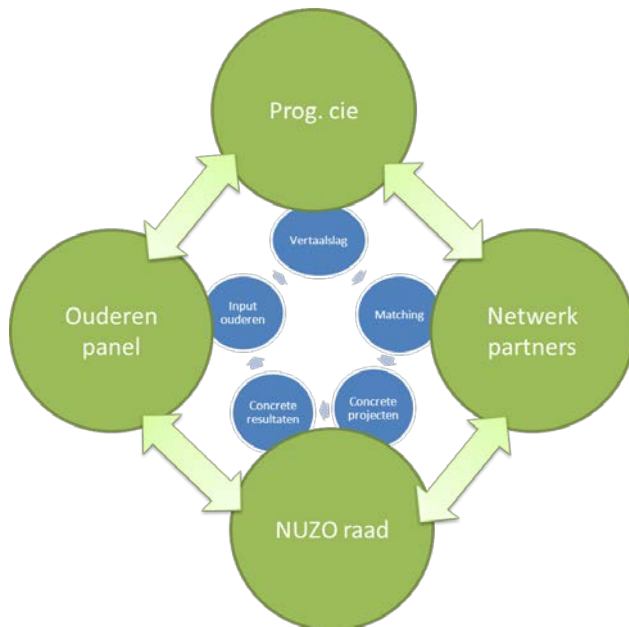
2) uitnodiging tot de Brede Netwerk Bijeenkomsten

3) Uitnodiging voor de bijeenkomsten voor ouderen in het kader van het NUZO.

3.4.2. Eenmaal per jaar (gekoppeld aan een ouderenbijeenkomst) worden de panelleden uitgenodigd voor een bijeenkomst, waarin de Ouderendelegatie toelicht wat er uit de raadplegingen is gekomen en hoe de Ouderendelegatie deze input heeft gebruikt binnen haar werkzaamheden.

Bijlage 1.

Procesbeschrijving werkwijze NUZO 2.0 Van Stuurgroep naar Programmacommissie, afkomstig uit vastgestelde notitie door NUZO-Raad en Stuurgroep januari 2013.

Procesbeschrijving werkwijze 2.0.

Werkwijze

A.Ouderenpanel

Rol

Tijdens netwerk brede werkconferenties worden de geprioriteerde en geagendeerde vraagstukken bekeken en verbinden partners zich thematisch aan het delen van kennis en ervaring

en het gezamenlijk uitvoeren van innovaties passend binnen de eigen doelstellingen en passend bij

de NUZO hoofdthema's Zelfredzaamheid, Integrale zorg en Preventie; passend ook binnen de door

de partners geselecteerde NUZO deelthema's in de implementatiefase: mondzorg, ethiek en ouderenperspectief, medicatie in de keten/transmurale zorgbrug en producten uit OM U.

Om het ouderenpanel tot stand te brengen en dit proces concreet vorm te geven wordt gebruik gemaakt van het project "Is Alles besproken" dat in 2013 wordt geïmplementeerd. In dit project wordt breed in de regio met groepen ouderen lokaal contact gezocht, en worden mensen actief benaderd om deel te gaan nemen aan het ouderenpanel. Daarnaast worden ouderen geworven via ouderenbonden, cliëntenraden van partners en regionale platforms.

Functie Ouderenpanel

Via het op te richten NUZO ouderenpanel worden jaarlijks door ouderen en mantelzorgers ervaren problemen/vraagstukken geprioriteerd en geagendeerd. Het ouderenpanel draagt bij aan goede verspreiding en implementatie van de resultaten van projecten

Ouderenpanel draagt bij aan de monitoring van het netwerk
Ouderenpanel levert 3 vertegenwoordigers in de Programmacommissie(3 duo's)
Ouderenpanel levert 2 vertegenwoordigers in de NUZOraad(2 duo's)

Samenstelling Ouderenpanel

Ouderen en mantelzorgers via ouderenbonden, cliëntenraden, regionale platforms en ouderen op individuele titel

Eind 2013 150 ouderen bereikt via flexibel doelgroeppanel

Wordt 1 x per jaar bevroegd, digitaal en/of schriftelijk, zonodig mondeling (inzet studenten)

Wordt 2 x per jaar uitgenodigd voor netwerk bijeenkomst

Aftreedschema

Het doelgroeppanel is flexibel van aard.

Randvoorwaarden

De vraag van de ouderen wordt opgehaald en de doelgroep verbreed.(zie plan ouderendelegatie oktober 2012) Gericht op de volgende vier doelen:

Het blijvend vertegenwoordigen van het ouderen-perspectief in NUZO Netwerk

Monitoren van projecten vanuit het ouderen-perspectief

Bijdragen aan de borging van het netwerk

Bijdragen aan een goede verspreiding van succesvolle resultaten onder ouderen*

Doelgroeppanel wordt ondersteund door NUZO bureau

B.NUZO Raad

Rol

Schakel naar partnerorganisaties, borging, richting geven op langere termijn.

Steunt het ouderenpanel en de NUZO Programmacommissie

Functie

Het bespreken aanjagen, stimuleren en of bijsturen van de activiteiten binnen het netwerk en of het functioneren van het netwerk zelf.

Het aanwenden van haar bestuurlijke kracht voor:

Het creëren van commitment binnen de regio en de organisaties van de deelnemers met betrekking tot de gewenste veranderingen/implementaties binnen de ouderenzorg.

Het versnellen van de beoogde veranderingen met betrekking tot de complexe ouderenzorg

Het wegnemen van belemmeringen voor samenwerking en innovatie binnen de regio.

Het eventueel wijzigen van afspraken met betrekking tot de samenwerking in het netwerk, zoals neergelegd in het convenant, als de samenwerking daarmee gebaat is.

Samenstelling

Vertegenwoordiging van leden van besturen en directies van NUZO

implementatiepartners(denk hierbij aan rol gemeenten via VNG afdeling Utrecht) en NUZO investeringspartners en ouderen.

Levert voorzitter van het netwerk.

Komt twee keer per jaar bijeen.

Aftreedschema

Leden NUZO raad treden om de 4 jaar af.

NUZO 2.0 is op 01-07-2012 gestart. De eerstvolgende aftreeddatum is juli 2016.**

Randvoorwaarden

Ieder lid werkt in duo's en zorgt indien nodig voor plaatsvervangning in Raad.

C.NUZO Programmacommissie

Rol

Vervult de rol van toezichthouder op de agendavorming. Kent de netwerkpartners, weet hun speerpunten en kan ze goed bereiken.

Kan de thema's vanuit het ouderenpanel verbinden en matchen met netwerkpartners. De Programmacommissie monitort de uitvoering van de NUZO activiteiten, voedt het netwerk en heeft nadrukkelijk een rol in verbinding en communicatie van de NUZO projecten. Iedere netwerkpartner wordt gekoppeld aan een lid van de Programmacommissie.

Functie

De programmacommissie stuurt op matchmaking van de thema's. De vanuit het ouderenpanel benoemde en geprioriteerde problemen/vraagstellingen is hierbij het vertrekpunt.

De cie communiceert periodiek de resultaten/stand van zaken: ouderenpanel, netwerkbreed, naar NUZO-raad.

Programmacommissielid is contactpersoon voor een aantal netwerkpartners.

Heeft min. 2 x per jaar contact door middel van bezoek aan netwerkpartners.

Samenstelling

NUZO kartrekker vervult rol voorzitter.

Ouderen: 3 leden vanuit verschillende achtergrond: ouderen en mantelzorgers van ouderen via ouderenorganisatie, regionale platforms en op individuele titel.

Professionals: 3 leden vanuit verschillende achtergrond. In ieder geval is een NUZO implementatiepartner en een NUZO investeringspartner vertegenwoordigd.

Aangevuld met bijvoorbeeld de vertegenwoordiging van NUZO partner die kartrekker van een project is.

NUZO coördinator.

Komt 4 x per jaar bijeen.

Aftreedschema

Leden programmacommissie treden om de 2/3 jaar af. NUZO 2.0 is op 01-07 -2012 gestart.

De eerstvolgende aftreeddatum is juli 2015/16.**

Randvoorwaarden

Programmacommissieleden werken in duo's vanuit hun organisatie. En zorgt indien nodig voor plaatsvervangning in de programmacommissie.

D.NUZO Bureau

Rol

Levert coördinatie en secretariële ondersteuning aan ouderen doelgroeppanel, NUZOraad en NUZO programmacommissie.

Functie

Coördineert en ondersteunt het ouderenpanel, de prog. cie en de NUZOraad.

Coördineert en ondersteunt project- en communicatieactiviteiten binnen het netwerk, alsmede de financiële en ledenadministratie.

Secretariële ondersteuning ouderenpanel, de NUZO prog.cie en NUZOraad

Samenstelling

Coördinator 0,6 fte
Secretaresse 0.4 fte

Aftreedschema

Bureauondersteuning wordt geleverd door investeringspartners NUZO. Deze partners leveren ook de voorzitter van de programmacommissie en de NUZO raad.

Bijlage 2.

profiel leden OD

- zich kunnen inleven in de wereld van de achterban (de groep namens wie men spreekt)
- geïnteresseerd zijn in het wel en wee van de achterban
- sociaal en communicatief vaardig zijn
- gericht oplossingen kunnen zoeken en verwoorden
- nieuwsgierig zijn naar mogelijkheden om zaken te verbeteren
- in verschillende situaties zich zelf kunnen blijven, de eigen identiteit kunnen behouden
- bereid zijn om terug te koppelen naar de achterban
- een positieve grondhouding hebben
- beschikken over doorzettingsvermogen
- in staat zijn om de eigen situatie, gezondheidsproblemen en -beleving te kunnen overstijgen.
- stokpaardjes kunnen thuislaten.
- niet bang zijn om vragen te stellen en uw mening te uiten
- bereid zijn tijd te investeren in de activiteiten waar het OD voor staat, resp. voor heeft gekozen

profiel voorzitter

- als bij leden

en tevens:

- bewezen kwaliteiten als voorzitter;
- beschikken over een brede kijk op het ouderenperspectief;
- goed kunnen netwerken, zelf ook contacten hebben
- bestuurlijke ervaring
- kennis van de huidige ontwikkelingen op het terrein van de gezondheidszorg en het welzijn
- kennis van de ouderenbeweging en de organisatie ervan
- denkniveau dat bij de gevraagde rol past en relevante levenservaring
- ervaring met onderzoeksbeleid

(bron: Handboek, participatie voor ouderen in zorg- en welzijnsprojecten, uitg CSO 2010)